Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 23 | Gorica - 10. junija 1954 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Titov obisk v Atenah

Predsednik Jugoslavije maršal Tito se je podal pretekli teden na važen obisk v Grčijo. Sprejeli so ga z vsemi častmi. Ko je pristala šolska ladja »Galeb«, na kateri se je vozil Tito, v Pireju, je sam kralj Pavel stopil na ladjo ter pozdravil jugoslovanskega diktatorja. Na kraljevem dvoru pa je sprejela Tita grška kraljica. Tita so spremljali na obisku jugoslovanski zunanji minister Koča Popovič in razne druge jugoslovanske visoke osebnosti.

Se razume samo ob sebi, da so bile ulice, po katerih se je vozil Tito, dobro zastražene. To se je zgodilo že pri njegovem nedavnem obisku v Ankari in pri njegovem lanskem obisku v Londonu. Temu se ne smemo čuditi, če pomislimo, da niso diktatorji svojega življenja nikdar varni in da vlade tujih držav ne marajo imeti zaradi nepredvidenih incidentov kakih diplomatskih sitnosti. Kljub vsem tem varnostnim ukrepom grške vlade moramo reči, da je bil Titov obisk v Atenah velike mednarodne važnosti.

Tito je prišel v Atene, da bi razpravljal z grškimi državniki o vojaški zvezi med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. V ta namen so se vršili razgovori med njim in grškim ministrskim predsednikom Papagosom. Tem razgovorom sta prisostvovala tudi jugoslovanski zunanji minister Popovič in grški zunanji minster Stefanopoulos, ki sta imela poleg tega še razne medsebojne razgovore. Pri vseh teh razgovorih je šlo v glavnem za to, kako bi spremenili znani Ankarski sporazum v medsebojni varnostni pakt in pravo vojaško zvezo. V tem oziru imajo Jugoslavija, Grčija in Turčija iste poglede. Težave bi mogle priti samo od zunaj in to je bil morda vzrok, da se je turški ministrski predsednik Menderes podal pretekli teden v Združene države, kjer se je posvetoval z ameriškimi vladnimi krogi. In vse kaže, da Združene države in tudi Anglija niso tej zvezi nasprotne, ampak celo naklonjene. Vendar želita obe državi, da se s podpisom Balkanske zveze še nekoliko počaka ter da se medtem odstranijo nekatere težave, ki prihajajo, kakor je vsem dobro znano, s strani italijanske vlade.

Italijanski državniki niso, kakor sami pravijo, načelno proti Balkanski zvezi, vendar imajo glede te zveze resne pomisleke. Predvsem zahtevajo italijanski vladni krogi, da bi se tržaško vprašanje rešilo še pred podpisom Balkanske zveze, seveda na način, kot si ga oni želijo. Trenutno bi se najbrže zadovoljili, ako bi dobila Italija mesto Trst in cono A, ne da bi se ji bilo treba odpovedati pravici do cone B. Tito pa je baje pripravljen odstopiti Trst in cono A z nekaterimi spremembami Italiji, pri tem pa obdržati cono B za stalno v svojih rokah. Na to pa Italija ne mara pristati in zdi se, da se tudi italijanski nacionalistični krogi vedno bolj zavedajo, da bi bilo bolje povrniti se k mirovni pogodbi, kot izpostaviti toliko tisočev Italijanov narodnemu in verskemu preganjanju.

Toda Italijani imajo proti Balkanski zvezi še druge pomisleke. Italijanskim nacionalističnim krogom prav nič ne diši, da bi Balkansko zvezo sploh podpisali. Italijanski nacionalistični krogi sanjajo še vedno o neki vodilni vlogi, ki bi jo morala imeti Italija na Balkanu in na vzhodnem Sredozemskem morju. Nam se zdijo take sanje brez vsake podlage, kajti čas varuštev na Balkanu bi moral v današnji demokratični dobi za vedno miniti: Balkan spada nesporno Balkancem.

Italijanski krogi se bojijo ali se vsaj delajo, da se bojijo, da bi zaradi Balkanske zveze Grčija in Turčija utegnili priti v konflikt z obveznostmi, ki jih imata do Atlantske zveze. Kakšno stališče bi zavzeli ti dve državi, tako se vprašujejo ti krogi, ako bi na pr. Jugoslavija napadla Italijo? Na podlagi atlantskega pakta bi morali priti Italiji na pomoč; kaj pa bi morale storiti na podlagi Balkanske zveze? Nam se zdi, da se dajo ti pomisleki zelo enostavno rešiti s tem, da se določi, da nastopi dolžnost skupne medsebojne pomoči le v slučaju, če je ena ali druga balkanska država napadena od strani Sovjetske zveze ali njenih satelitskih podružnic. V vseh drugih slučajih bi medsebojna pomoč ne smela biti obvezna. O vsem tem so gotovo tudi v Atenah dovolj razpravljali ter se tudi povsem sporazumeli.

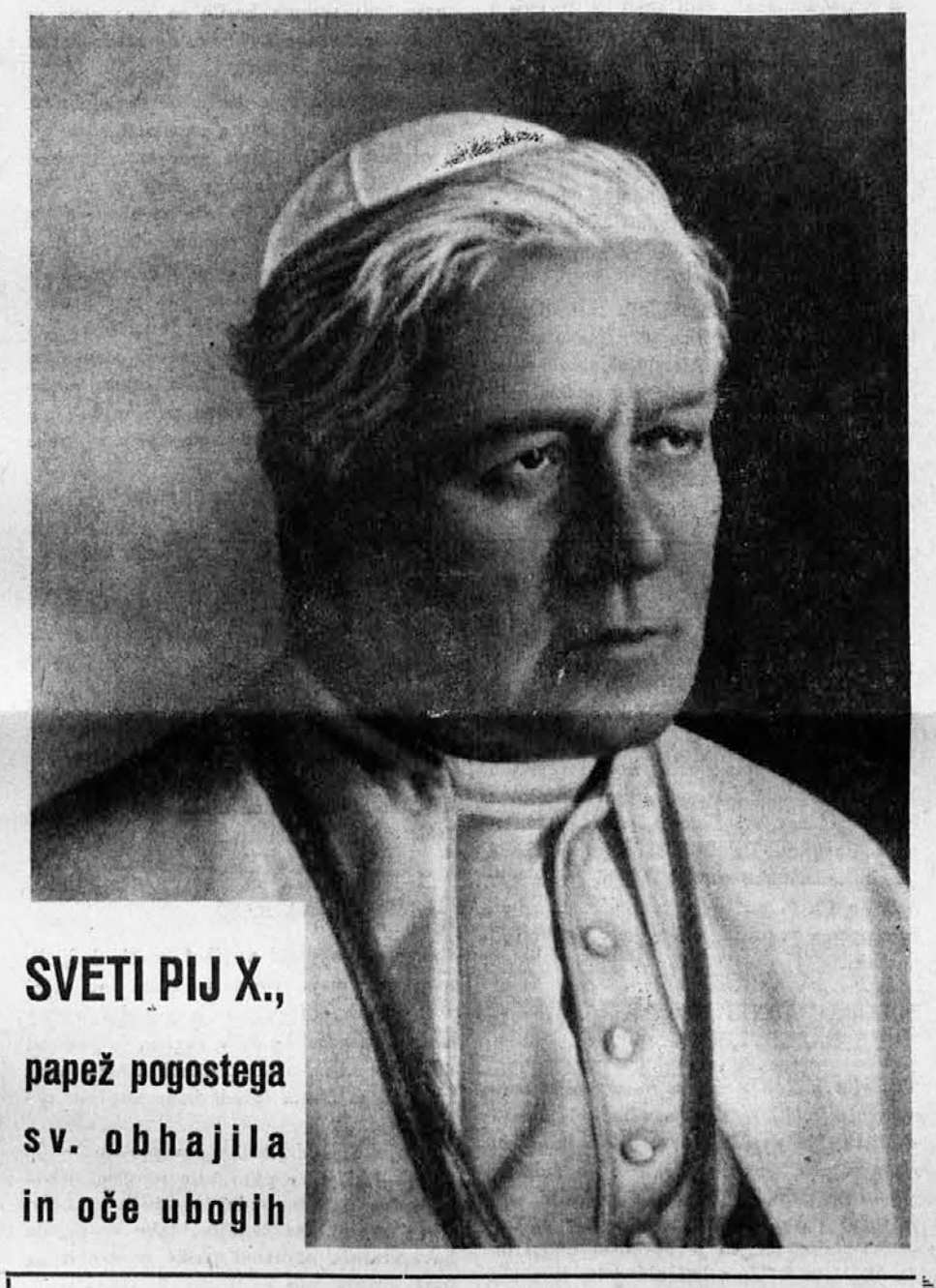

SVETI PIJ X., papež pogostega sv. obhajila in oče ubogih

V Ženevi nič novega

Zelo nam je žal, da moramo teden za tednom ponavljati, da ni prinesla ženevska konferenca še nobenega bistvenega napredka. Tu in tam zasije kak žarek upanja, da bo končno vendar prišlo do kakega sporazuma, a že naslednji dan ta žarek zamrje in konferenca je približno zopet tam, kot je bila ob svojem začetku.

Ob začetku tedna so mnogi upali, da bo v tednu, ki je imel priti, prišlo do važnih odločitev, v resnici pa ni prinesel pretekli teden nobenega važnega sklepa, pač pa mnogo medsebojnega prerekanja.

V preteklem tednu je začela zasedati komisija vojaških poveljnikov, ki imajo nalogo, da se sporazumejo glede združitve vojaških sil na določenih področjih. Ker se vršijo te seje v največji tajnosti, ni bilo mogoče zvedeti, kaj so pri teh posvetovanjih dosegli. Zvedelo pa se je, da si udeleženci pri prvem sestanku niso niti rok podali in da so pri razpravah sedeli pri dveh ločenih mizah. Predsednik francoske vojaške delegacije je gen. Deltheil, medtem ko vodi vietminhovsko delegacijo namestnik vietminhovskega zunanjega ministra Ta-Quang-Bluu.

Sporedno z vojaškimi posvetovanji so se vršile tudi seje glavnih zastopnikov devetih držav, ki se udeležujejo ženevske konference. In ravno pri teh razgovorih ni prišlo do nobenih bistvenih odločitev. Skoro ves teden so se prepirali o tem, kdo naj pride v komisijo, ki bi morala nadzirati premirje, ako bo do tega premirja sploh prišlo. Jasno je, da bi morala biti sestavljena ta komisija iz zastopnikov strogo nevtralnih držav, toda komunisti imajo o nevtralnosti lastne pojme. To se je pokazalo že pri komisiji za Korejo, v katero so spravili komunisti tudi Češkoslovaško in Poljsko, ki sta dve odločno komunistični državi. Podobno komisijo so hoteli vsiliti tudi za nadzorstvo indokitajskega premirja. Predlagali so namreč v to komisijo zastopnike Pakistana, Indije, Češkoslovaške in Poljske.

Zastopniki protikomunističnih držav so pa vztrajali, da mora biti komisija sestavljena iz strogo nevtralnih držav, česar o predlagani komisiji ni mogoče trditi, kajti nihče ne more biti komunist in nevtralec obenem. Toda nastopil je Molotov, ki je izjavil, da bi zavrnitev komunističnih zastopnikov v tej komisiji imela za posledico, da bi tudi komunisti ne mogli sprejeti nekomunističnih držav v to komisijo, kar bi pripeljalo konferenco v slepo ulico.

V tem smislu in ozračju so se vršili razgovori preteklega tedna. Skratka, konferenca je v resnici že zašla na mrtvi tir oziroma v slepo ulico, iz katere jo bo težko rešiti.

Nemiri v Bengaliji

Pakistanska centralna vlada v Karačiju je ob koncu majnika odstavila bengalsko deželno vlado, razpustila bengalsko zbornico ter izročila vso oblast guvernerju Iskandaru Mirzi. Obenem je konfinirala bengalskega prvega ministra Fazlul Haka v njegovem stanovanju, dala zapreti ministra Rehmana ter še 150 drugih bengalskih osebnosti ter proglasila nad Bengalijo obsedno stanje.

Da je podvzela centralna pakistanska vlada te težke ukrepe, je imela zelo važne razloge. Kakor znano sestoji Pakistan iz dveh med seboj ločenih delov. Zapadni del leži ob reki Indu, vzhodni del pa daleč na vzhodu ob reki Bramaputri. Med obema deloma je kakih dva tisoč kilometrov daljave, nekako toliko kot od nas do Moskve. Poleg tega ni med obema deloma nobenih narodnih vezi, a druži jih skupna vera, kajti prebivalci enega in drugega dela so v pretežni večini mohamedanske vere. Zadnje dejstvo je bilo tudi vzrok, da so pri delitvi Indije vključili Bengalijo v pakistansko državo. Če bi hoteli namreč deliti Indijo po narodnosti in jezikih, bi jo morali razdeliti na desetine in desetine raznih držav.

Vse kaže, da so se razvile zadnja leta v Bengaliji razne separatistične težnje in da je te težnje posebno komunistična stranka razpihavala. Dejstvo je, da je zavzelo separatistično gibanje že tak obseg, da je centralna vlada v Karačiju začutila potrebo poseči odločno vmes ter preprečiti odcepitev Bengalije od pakistanske države.

Razloge, zakaj je centralna pakistanska vlada napravila ta korak, je razložil še isti dan po radiu sam pakistanski ministrski predsednik Mohamed Ali, ki je povedal, da se je zgodilo to v glavnem iz sledečih razlogov:

Bengalski prvi minister Hak, je dejal Mohamed Ali, ni hotel sprejeti od centralne vlade zadnje čase niti najmanjšega nasveta. Poleg tega je poskušal Hak, ki ga je treba smatrati za izdajalca, uveljaviti samostojnost Bengalije, ki bi ne trajala niti en dan.

Hakova vlada je bila sestavljena iz zastopnikov »ljudske fronte«, v katero so bili vključeni tudi komunisti. S pomočjo »ljudske fronte« je odnesel Hak pri zadnjih volitvah zmago nad »muslimansko ligo«.

Takoj po zmagi »ljudske fronte« so izbruhnili v glavnem mestu Daki in v raznih drugih mestih Bengalije težki izgredi, pri katerih je izgubilo življenje okoli pet sto oseb in pri katerih je bilo na tisoče ljudi ranjenih.

Dalnovzhodni obrambni pakt

Vzporedno z ženevsko konferenco se vršijo med Francijo in Združenimi državami razgovori za sklenitev obrambne zveze, ki naj bi zaustavile komunistično prodiranje v Indokini in v vsem jugovzhodnem delu Azije. K tej obrambni zvezi bi morale pristopiti poleg zapadnih treh velesil tudi Avstralija, Nova Zelandija, tri indokitajske države in še nekatere vzhodnoazijske države. Velika Britanija, ki bi hotela, da bi bile vključene v to zvezo tudi Indija, Pakistan, Ceylom in Burma, je mnenja, da bi o vsem tem sklepali šele po ženevski konferenci. Franciji in Združenim državam pa se zelo mudi in zato nočeta čakati na izid ženevske konference, o kateri se ne ve, kdaj in kako bo končala, medtem ko postaja pritisk komunističnih čet na ustje Rdeče reke iz dneva v dan hujši in nevarnejši.

Zaradi tega sta se Amerika in Francija odločili, da skleneta to zvezo tudi brez sodelovanja Anglije. Sam Eisenhower je poudaril, da je tak obrambni pakt mogoč tudi brez Anglije, čeravno bi ne zadovoljil popolnoma ameriških želja. Zdi se pa, da se bo Anglija vendar premislila in da ne bo pustila, da bi se sklenil tako važen pakt mimo in preko nje. Tudi Indija se je začela baje zadnje čase zavedati komunistične nevarnosti. Če bodo zapadni zavezniki čakali na konec ženevske konference in šele takrat sklepali o potrebi odločnega nastopa proti komunistom, je nevarnost, da pade medtem vsa Indokina komunistom v roke. Po toči zvoniti je pa vedno prepozno.

Kakšen naj bo katoliški list?

V začetku maja se je vršil v Parizu četrti mednarodni kongres katoliških časnikarjev. Udeležilo se ga je 300 časnikarjev iz raznih delov sveta. Sveti oče je s pismom svojega tajnika dal potrebne smernice za njihovo delo. Pariški nadškof kardinal Feltin je pa s svojo avtoritativno besedo zaključil delo tega kongresa, ki ni bil — kakor izjavljajo — samo mednarodni, ampak predvsem katoliški.

Iz poročila o tem kongresu posnemamo nekaj misli o nalogah, ki jih ima v sedanjem času katoliško časopisje.

Katoliško časopisje mora vršiti apostolsko delo: *delati mora za duhovno in moralno prenovljenje sveta. To pa pomeni širiti ideje in stopiti v boj! Bojevitost je bila vedno nekaj značilnega za katoliški tisk. A ta bojevitost mora priti v še večji meri do izraza v času sedanje svetovne krize, ko neštevilna dejanja in dogodki prinašajo ali pripravljajo nesreče. Vse to pa je posledica izvajanja krivih naukov, ki oddaljujejo ljudi od splošno človeškega in krščanskega moralnega reda.*

Katoliški list mora zato stopiti v boj in to v prvo vrsto. Tega se morajo zavedati tisti, ki v list pišejo, in tisti, ki list berejo. List naj živo pokaže, da neizprosno pobija vse, kar je zmotno. Kdor pa stopi v boj, ne more prenehati z ognjem, dokler je sovražnik v napadu.

Katoliški tisk ni nastal in ne živi, da bo širil novice, ampak da bo širil ideje, nauke; da bo opozarjal na nevarnosti; da bo v pravem trenutku pri bralcih zbudil zavest, da je resnica v nevarnosti. Tega pa ni mogoče tako temeljito opraviti, kakor zahtevajo razmere, če katoliški tisk daje prednost širjenju novic in ne kritiki in širjenju naukov.

Javnost ne sme imeti vtisa, da se tudi katoliški tisk prilagojuje časovnim razmeram in da ne dviga svojega glasu, čeprav razmere to zahtevajo. Če pridejo ljudje do prepričanja, da katoliški tisk molči, ko bi bilo treba jasno spregovoriti, potem ne bodo več verjeli, da so nevarnosti, ki pretijo vsemu katoliškemu življenju, resne.

Katoliškega lista si ni mogoče predstavljati brez polemike. Polemika je nekaj zdravega in potrebnega za širjenje pravih naukov. So to zahteve lista, ki stoji v boju.

Iz vsega katoliškega časopisja, iz njegove moči in bojevitosti naj vsi katoličani spoznajo, da je sedaj čas boja in ne časopisnega igračkanja.

NEDELJA SV. TROJICE

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode: krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28, 18-20).

*

KDO MU JE PREJ KAJ DAL?

Že otrok sprašuje — zakaj? Enako in še bolj dorastel človek pomišlja pri vsakdanjem delu: Ali bo to pravilno, ali bo škodovalo, kaj naredim, da preprečim nesrečo? Zato gre n. pr. vinogradnik škropit trte, da prepreči peronosporo itd.

Tudi nihče ne pričakuje, da bi seme rastlo in rodilo sad, če ga ne vrže in vsadi v plodno zemljo. Z drugo besedo: da se seme razvije, raste in da sad, mora za rast in razvoj nekje jemati. Jemlje pa iz zemlje, pa tudi od sonca, zraka in dežja.

To se pravi: vsakdanje življenje nas uči, da je treba za vsak razvoj od nekje povoda, pomoči. Sam si namreč nihče ne more dati, česar nima. Ker kamen nima življenja, si ga ne more dati. Ker rastlina ni žival, se sama iz sebe ne more razviti v žival. In ker žival ni človek, se sama iz sebe ne more razviti v človeka; ker žival nima razuma, si ga ne more dati. In ker ne sonce ne zrak ne voda itd. nimajo življenja, ga tudi ne morejo posredovati kamnu itd.

Zato: ves razvoj na zemlji je moral nekdo povzročiti. Ta nekdo je moral biti tako bogat in mogočen, da je to mogel povzročiti in da še povzroča. Podobno kot mora imeti pisatelj moč, da napiše knjigo, knjiga se sama ne spiše!

In ta, ki ni od nikogar dobil, kar je dal vsakemu atomu, vsakemu bitju, je Stvarnik! Začuden vzklika v današnjem berilu sv. Pavel o Stvarniku: »Kdo mu je kaj dal?« Nihče! Eden mora biti, ki daje postanek in razvoj, sam pa od nikogar ne prejema. »O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje!« spet vzklika sv. Pavel.

Ko si bil majhen, si bil ves vesel in mama tudi, ko te je naučila, da si se znal pokrižati. Sv. križ je namreč znamenje kristjana: v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha! Ko se prekrižaš, se spomni tudi, da je v tem imenu začetek svetovja in vsega človeštva in ves razvoj. Presveta Trojica daje neprestano, sama pa od nikogar ne prejema, nikomur ni nič dolžna. Zakaj, kdo ji je prej kaj dal, da bi mu morala povrniti?

SVETI PIJ X.

(Odlomek iz članka o Piju X., ki ga je napisal Aleš Ušeničnik leta 1914, ob smrti velikega papeža).

Leon XIII. je s svojimi okrožnicami o edinstvu cerkva, o krščanski osnovi držav, o krščanski filozofiji, o socialnem vprašanju mogočno vplival na sodobni svet in mu dal sredi naturalizma in socializma novo, krščansko orientacijo, nov, krščanski vidik. Začelo se je živahno delo za unijo, politični stik z državami se je obnovil, nastala je nova doba krščanske filozofije, stopila je na plan krščanska demokracija. Tudi vedi in umetnosti je dal Leon novih impulzov. A tudi največji geniji so le ljudje, in ko bi ne bili, vsaj ljudje njih zamisli le enostransko doumejo in izvedejo. Tako je bilo tudi tu. Poleg tega pa Leon filozof na Petrovem stolu ni mogel imeti tako paznega očesa za druge stvari, ki so sicer malenkostne, a niso malenkosti. Tako je Leonov pontifikat, slaven in mogočen, vendarle že naravno hotel dopolnila. Smrt, ki ima smotrn pomen v vsem človeškem razvoju in napredku, ima teleologijo tudi v papeštvu. Kristus je postavil ljudi za svoje namestnike, ljudje se pa med seboj izpopolnjujejo in dopolnjujejo. Tako dopolnjenje Leona XIII. je bil Pij X. Leon XIII. in Pij X. oba velika, oba potrebna; v svojem medsebojnem dopolnjenju, bi rekli, ustvarjen papeški ideal. Seveda stavi ta ideal v časovnih menah vedno nove naloge, tako da bo imel tudi v bodočnosti vsak papež svoj poseben poklic.

Pij X. — Leonov naslednik. Leon mislec, Pij praktik. Kar je Leon velepotezno začrtal, to je hotel Pij X. v življenju narodov izvesti — vse prenoviti v Kristusu. Če je Leon dvignil ugled krščanstva na zunaj, ga je Pij poglobil v dušah. Če je izvršil Leon reformo duhov, je hotel izvršiti Pij reformo src. Če je izvršil Leon reformo v velikem, jo je izvršil Pij v malem. Če so ljudje, ki niso imeli Leonovega širokega pogleda, Leonove ideje enostransko ali celo zlo umevali, jih je poučil Pij o njih pravem smislu in je navrnil tako krščanski kulturni razvoj spet v pravo smer. Nikjer nasprotja, in vendar ima obeh delo vsako svoj značaj.

Leon je započel veliko krščansko socialno gibanje. Klical je na boj zoper socializem vse dobro misleče. Pij je zavrgel načelo »mešanih« organizacij vseh dobro mislečih. Mnogi so zlasti to Piju zamerili in se pri tem sklicevali na Leona. In vendar je tudi tu Pij le tolmačil Leona. Vsi v boj, a ni treba, da bi se zbori mešali! Zbor ob zboru, armada ob armadi!

Leon je preurejeval razmerje Cerkve do držav. Pij je izvršil reformo v cerkvi sami: reformo kurije, reformo semenišč, reformo prava, reformo cerkvene glasbe, reformo brevirja...

Težko je reči, katero Pijevo delo je največje. Praktiki bodo poudarjali kodifikacijo prava, umetniki reformo cerkvene glasbe. Vendar se zdi, da sta za dušni, kulturni razvoj krščanstva dve dejanji Pija X. sekularni: njegov boj zoper modernizem in njegovo evharistično delo. In nad vse značilno je, da ti dve na videz tako različni dejanji veže ista misel in težnja. Modernizem je negacija božjega življenja v Cerkvi, evharistija je življenje tega življenja. Zato je šel s takim apostolskim ognjem v boj za Evharistijo! S tem dvojnim dejanjem je vtisnil Pij X. signaturo XX. stoletju: rod za nami bo bolj čist, bolj veren, bolj močan! — —

Velik je bil Pij X. kot papež, kot človek je bil svetnik, poln usmiljenja in dobrote, poln ponižnosti in preproščine, poln svete žalosti in svete vedrosti, v sijaju papeštva resnično ubog.

Poljaki o Slovencih

Poljska emigracija izdaja v Parizu že deseto leto svoj versko-nabožni tednik z imenom »Slowo katolickie«. V tem listu je letos v dveh zaporednih številkah dne 9. in 16. maja gospa S. Lubieniecka Pistivskowa priobčila dva lepa prispevka o Slovencih. V prvi številki je izšel članek: »Piekna jesteš Rožo Maryjo«. V tem članku govori o posebnem češčenju Matere božje med Slovenci doma in v emigraciji. Našteva vse naše glavne Marijine poti, posebno izčrpna pa je za Štajersko. No, višina Sv. Višarij pa je le previsoko postavila. Članek zaključuje poudarek lepote slovenskih Marijinih pesmi. V drugem članku »Polska i Slowenia« govori o kulturnih in literarnih stikih med Slovenci in Poljaki.

Mutec osojski, celjski grofi, Emil Korytko, Baudouin de Courtenay, Ryilo in Knoblehar. Zanimiva je ugotovitev, da sta tačas, ko je bil Korytko v Ljubljani, bila kar dva Slovenca v Lvovu, nadškof Fr. Ks. Lušin in M. Čop. Končno našteva različne kongrese v Ljubljani, katerih so se udeležili tudi Poljaki. Pisateljica ni pozabila niti na Terezijo Ledohowsko in niti na počastitev trupla sv. Andreja Bobola, ko so ga vozili skozi Ljubljano v njegovo poljsko domovino.

Pisateljica, ki ima moža Slovenca, prav rada čita naš list, in kakor izvemo iz privatnega pisma, jo veselè posebno novice iz Poljske, katere naš list od časa do časa priobčuje. Gotovo so taki članki zelo koristni za medsebojno poznavanje in mi smo zanje gospe pisateljici hvaležni.

Hujskači

V nekaterih časopisih iz preteklih tednov beremo, da so imeli časnikarji konferenco z duhovniki iz cone B, na kateri so baje prisotni duhovniki dali razne izjave o verskem stanju v svoji coni in pa tudi na račun svojega škofa, msgr. Santina. Na take konference duhovnikov v komunistični Jugoslaviji smo že vajeni. Niso nič izrednega in jih gojijo tudi v kominformističnih državah. Bivši jezuit in sedaj odpadnik Tondi piše v glasilu ital. komunistov »Unità« vrsto člankov o sličnih razgovorih in tiskovnih konferencah, ki jih je imel z duhovniki onstran železne zavese. Vse take konference imajo en cilj in en namen: rušiti v duhovnikih vez discipline do cerkvene hierarhije, saj se na takih konferencah razpravlja o stvareh, ki daleko presegajo kompetenco župnikov in kaplanov, ter prisotni redno zaidejo v obsojanje postavnih višjih dušnih pastirjev, škofov in celo samega sv. očeta oziroma Vatikana. To je zlobna taktika satanovih hujskačev v boju zoper Cerkev. Duhovnikom, ki so žrtev take taktike, pa pomagaj Sveti Duh.

Skupno tržaško romanje v nedeljo 11. julija

Slika nam predstavlja baziliko Matere milosti na gori Berico pri Vicenzi. Tukaj si je nebeška Kraljica izbrala svoje svetišče leta 1428. V vseh teh stoletjih do danes je Marijina bazilika na tej gori cilj premnogih romarjev in Marijinih častilcev. Ne samo domačini, tudi tujci se na poti v Benetke, v Padovo in Rim radi ustavijo pri tem marijanskem svetišču. Knjižico z zgodovino in nastankom cerkve dobite dejansko poleg domačega tudi v francoskem, nemškem in angleškem jeziku. Kraj okrog bazilike je izredno lep in zanimiv tako za romarje kakor za izletnike. Pred cerkvijo je velik trg in od tu čudovit razgled na mesto Vicenzo in vso ravnino tja do visokih Alp.

Ta kraj izrednih Marijinih milosti smo letos izbrali za naše skupno tržaško romanje. Koliko nas bo? Ali ste se vi že odločili? Ali bo častno zastopana vsaka naša vas, vsaka župnija na deželi in mestu? Ali se ne bi v tem marijanskem letu prav na tej Marijini gori zbrali vsi naši cerkveni pevci in zapeli skupno nekaj najbolj znanih štiriglasnih pesmi? — To so vprašanja, na katera pričakujejo prireditelji vesel odgovor!

Ponavljamo glavna navodila: odhod v nedeljo 11. julija ob 5. zjutraj izpred vsake župne cerkve. Na gori poleg skupne maše tudi skupno kosilo za vse; cena za vožnjo in kosilo: 2.000 lir. Povratek v Trst okrog enajstih ponoči.

Čas za prijavo je izključno samo do 20. junija. Vsak pač mora razumeti, da je z organizacijo velikega prevoza z avtobusi tudi veliko skrbi in dela, zato se odločite in prijavite takoj. Prijave sprejemajo vsi gg. duhovniki na Tržaškem.

Tržačani! Naše veliko skupno romanje v tem lepem marijanskem letu naj bo ponovni dokaz naše zvestobe in globoke ljubezni do nebeške Kraljice! Z romanjem je seveda združen tudi izlet kakor lansko leto na Koroško in bomo peli in bili veseli, česar vsega Tržačanom sploh ni treba priporočati!

K udeležbi vabi *ODBOR*

Iz življenja Cerkve

NOVI SVETNIKI

V soboto 12. junija zvečer bo na trgu svetega Petra spet proglasitev svetnikom kar petih blaženih, med njimi Dominika Savia, gojenca sv. Janeza Bosca in blaženega Gašperja De Bufalo, apostola Rima in rimske okolice pred 100 leti. Naslednjo nedeljo 13. 6. pa bo ob navzočnosti papeža slovesna pontifikalna maša v vatikanski baziliki.

PODOBA ZADNJE VEČERJE JE PRENOVLJENA

Slovita slika Leonarda da Vincija Zadnja večerja, ki se nahaja v cerkvi milosti v Milanu je zaradi vojnih dogodkov in vlage utrpela precejšnjo škodo. Po dolgem, napornem delu, ki je trajalo nad dve leti, je sedaj slika popolnoma obnovljena. Čudovite barve, ki jih je dal sliki Leonardo da Vinci in ki so z leti obledele, so zopet zablestele v vsem svojem sijaju. Obnovitvena dela so bila izvršena pod vodstvom prof. Maria Salmi, kateremu je neka komisija umetnikov izrekla posebno priznanje, da je umel tako spretno ohraniti dragoceno sliko potomstvu. 30. maja so dali ob navzočnosti ministra za javno vzgojo Martina in milanskega nadškofa kardinala Šusterja s posebno slovesnostjo znova obnovljeno sliko na ogled občinstvu.

KOLIKO KATOLIČANOV JE V VIETNAMU?

Vietnam je ena od treh Pridruženih držav francoske Indokine. Ostali dve sta še Laos in Kambodža. Ime Vietnam pomeni v indokitajščini — dežela jutranje svežine. Leta 1947 je imela ta dežela skoro 23 milijonov prebivalcev in od teh katoličanov kaka dva milijona. Ti imajo nad 20 listov, tednikov in mesečnikov, ki so bolj ali manj krajevnega značaja in njihova povprečna naklada ne presega 2.000 izvodov. Vietnamski katoliški časnikarji so pred nedavnim v Hanoju ustanovili »Katoliški tiskovni urad«, ki pripravlja izdajanje velikega katoliškega dnevnika. — Tem katoličanom pa grozi sedaj resna nevarnost, da jim zavlada Hočiminhov komunistični režim.

ALI NAJ ČAKAMO, DA BODO PUŠKE MERILE NA NAS?

Ko je newyorški nadškof kardinal Spellman sredi maja govoril v Parizu kot častni gost odbora, ki pripravlja gradnjo cerkve ameriških katoličanov v Parizu, je posvetil nekaj resnih besed pogubni neodločnosti svobodnega sveta pred komunistično nevarnostjo.

»Stojimo pred smrtno nevarnostjo — je rekel — ki je že pogoltnila številne, nekoč svobodne narode, sedaj zasužnjene za železno zaveso. Ne čakajmo tako dolgo, da bo sovražnik naravnal puške naravnost na nas! Pripravimo se takoj k obnavljanju družbenega reda!«

»Za to obnovo — je rekel kardinal — pa ni potrebno podirati sedanjega gospodarskega reda ali iskati novih političnih oblik. Predvsem je važno to, da s temelja spremenimo svoje socialno mišljenje. Potrebna je zlasti duhovna poglobitev. Če bomo znali dati svojemu življenju več molitve in pokore, bomo lahko napravili za obnovitev družabnega reda več kakor pa kakor koli drugače.«

PROSLAVE V. SPOMIN SV. BONIFACIJA

Sv. Bonifacij, apostol Nemčije, je postal prvi nadškof v Mainzu in ima velike zasluge za pokristjanjenje nemških rodov. Rojen je bil blizu Plymoutha na Angleškem, umrl pa je na Nemškem mučeniške smrti leta 754. Letos praznujejo zato v Angliji in na Nemškem 1200 letnico njegove smrti.

V soboto in nedeljo 20. junija bodo v Plymouthu velike cerkvene slovesnosti za ta jubilej. Udeležili se jih bodo mnogi visoki cerkveni dostojanstveniki iz zahodne Evrope, med njimi tudi kardinal Frings iz Kölna, kardinal Wendel iz Münchena in seveda westminstrski nadškof, kardinal Griffin.

Še večje slovesnosti pa bodo v spomin sv. Bonifacija — plymouthskega svetnika — v Fuldi na Bavarskem teden dni poprej. Prireditve organizira tamkajšnji škof, na katerega povabilo se bodo zunanjih slovesnosti udeležili tudi oddelki belgijskega, nizozemskega in britanskega letalstva. Od cerkvenih dostojanstvenikov bo na ta dan v Fuldi kakih 90 kardinalov, nadškofov in škofov.

PRISPEVAJTE za † L. Kemperlov sklad!

Sveti oče je za to priliko poslal škofom severne Evrope (Vel. Britanije, Nemčije, Avstrije, Francije, Belgije in Holandske) posebno apostolsko pismo, encikliko, v kateri proslavlja velikega apostola teh pokrajin sv. Bonifacija in njegovo delo za spreobrnjenje ondotnih ljudstev v 8. stoletju. Papeževa enciklika je gotovo najdostojnejši dokument, ki daje katoliški, to je vesoljni značaj jubilejnim proslavam v čast sv. Bonifaciju. Enciklika je izšla na god tega svetnika 5. junija.

PATRIARH Z ŽIMNICO

Iz življenja novega svetnika sv. Pija X. pripovedujejo zanimiv dogodek, ko je bil še v Benetkah za patriarha.

Nekega večera so bila vrata od palače že zaprta. Ura je odbila deset. Kardinalovi sestri, ki sta mu gospodinjili, sta bili že v postelji, ker sta zjutraj zelo zgodaj vstajali. Bilo je konec septembra. Megla je ležala naokrog.

Iz ulic se je še slišal glas ponočnjakov. Kardinal je čakal, da bi se vse pomirilo. Na stolpni uri je končno odbilo enajst in pol. Vse je bilo tiho.

»Sedaj je čas, sedaj pojdi,« je govoril patriarh sam s seboj. Odložil je vse znake kardinalske časti. Iz svoje postelje je zvlekel žimnico in nato pokril in poravnal odejo. Žimnico je zvil skupaj in si jo naložil na ramena. Previdno je hodil po stopnicah, da niso škripale. Odprl je vežna vrata in se znašel na cesti. Stisnil se je k hišam in šel urno dalje. Prispel je do mostu Giacinto Gallina. Tu pa se mu pripeti smola. Srečal je dva nočna stražnika.

»Glej, tatu! Celo v duhovnika se je napravil, da bi mislila, da je poštenjak. — Sedaj greš z nama na stražnico! Kje si ukradel žimnico?«

Patriarhu je zaprlo sapo, a že se je oglasil drugi stražnik: »Za celo življenje bi te morali zapreti, ker si se preoblekel v duhovnika. Pes tatinski! Naš patriarh bi te moral videti, on, ki tako ceni svoje duhovnike. Ničvrednež, da ti ne rečem kaj drugega...«

»Molči!« Patriarhu se je glas tresel, ker se je bal, da ga bosta prepoznala. »Ne moti ljudi, ki spijo!«

»Patriarh, naš patriarh!« Spoznala sta ga.

»Eminenca, vi s to žimnico! Odpustite, eminenca, odpustite!« Pokleknila sta predenj.

»Nič, nič! Nič vama ne zamerim! Storila sta svojo dolžnost kot dobra stražnika.«

Eden si je hotel oprtati žimnico! »Eminenca, smem vedeti, kam greste?«

»Ne, kar pusti! Sem že dospel. Samo še dva koraka imam. Grem k neki ženi, ki pričakuje otroka, pa nima niti postelje! V kakšni revščini živi!«

»Mi dovolite, eminenca, da vam pomagam!«

»Ne, ne, dragi moj! Raje pridita jutri k meni na dom, ker bi vaju rad poplačal. Nimam veliko, ker smo ob koncu meseca, a kolikor bom mogel, vama bom z veseljem dal. Priporočam vama — položil je prst na ustnice — da nikomur ne povesta, da sta me videla s to prtljago!«

*

Naslednjo noč ni bilo ključa v vratih. Sestri sta ga skrili. Bili sta prepričani, da njunemu bratu pride lahko na misel, da bi odnesel še mrežo od postelje, ki bi jo daroval kakemu drugemu revežu.«

Jožef Sarto iz Riese pri Trevizu, poštarjev sin, devet let kaplan, devet let župnik, devet let kanonik, devet let škof, devet let patriarh v Benetkah in nazadnje enajst let poglavar vesoljne Cerkve je imel vedno svetniško življenje, zato ga je Bog poveličal s častjo oltarja.

NOVI LIST

Poslali so mi prvo in drugo številko »Novega lista«. Kdo se ne spominja starega »Novega lista«, ki sem ga kot dijak tako rad bral? Koliko veselja je vedno prinesel v slovenske družine na Primorskem! Koliko žalosti je povzročila njegova ukinitev!

A po 24 letih »Novega lista« nisem sprejel z veseljem. Zakaj ne?

Kot sotrudnik pri »Katoliškem glasu« me boli, ker bosta radi tega, vsaj tako kaže sedaj v začetku, dva obstoječa nekomunistična lista trpela škodo. Kdo bo list kupoval? Če bo list nekomunističen, ga ne bodo brali komunisti in njih somišljeniki. Če je pa namenjen demokratom, bosta druga dva skoraj odveč. Zakaj torej tako podiranje? Sta »Demokracija« in »Katoliški glas« premalo slovenska? Da bi bil pa v sedanjem času mogoč list, ki bi bil dober za vse Slovence, ki bi vse družil ne glede na njihovo idejno usmerjenost, je že sama misel vsaj drzna.

Torej mora imeti list kakšen poseben namen. Vsaj tako si misli človek, ki nekaj razmišlja in ve, da razmere niso več take kakor pred 24 leti, ko je izšel prvi »Novi list«. Razmere so težje, ker je narodna zavest precej padla zlasti v zadnjih letih pod vplivom socialnih razmer in močnega napredovanja komunistične ideologije, ki je znala izkoristiti v svoje namene boj Primorcev za svobodo, enakopravnost in neodvisnost. Vse to se je moglo zgoditi, ker je sedanji jugoslovanski režim skrbel v Trstu (kakor to še danes dela), predvsem za širjenje komunizma. Njemu se moramo v veliki meri zahvaliti, da je toliko naših ljudi, ki je zašlo v kominformizem in so za nas skoraj izgubljeni, ali da so v drugih vrstah in se sramujejo slovenskega pokolenja, če ne celo delajo proti nam.

Neozdravljive rane je zadal slovenskim ljudem fašizem, a njegovi nasledniki, v mnogih ozirih hujši in opasnejši, to delo nadaljujejo. Zato bo težko dvigati slovenski narodni ponos po takih razvalinah. Zato pa tudi ne razumem, kako bo mogel biti list neodvisen, kako bo mogel nadaljevati delo, ki ga je končal pred tolikimi leti. In vse to, kar se je zgodilo med tem časom, bo ostalo pokopano, pozabljeno?

Potrebno je torej jasno idejno stališče. Bojimo se (ožji sodelavci pri listu dobro vedo zakaj), da list ne bo zavzel takega jasnega stališča. Bije se boj ne samo za obstoj slovenskega človeka, ampak predvsem boj za obstoj krščanstva med Slovenci. Kdor bi torej skušal rešiti samo prvo, bo zapravil prvo in drugo. Skušnja nas uči, da moramo skušati rešiti predvsem krščanstvo, proti kateremu deluje ne samo mednarodni komunizem, ampak vsake vrste socializem, tudi jugoslovanski, ki je pravi komunizem in ki s svojo taktiko izvrstno pripravlja pot svetovni komunistični revoluciji.

Radi tega me ne zadovolji izjava lista, ki pravi, da jugoslovanski režim idejno odklanjajo. Vprašujem se: odklanjajo tudi njegovo taktiko? bodo odobravali njegovo delovanje v Trstu? bodo sami pomagali pri tem delovanju? bodo odobravali njegovo taktiko v boju proti najosnovnejšim pravicam človeške osebe? njegovo taktiko v boju proti katoliški Cerkvi? če ne drugače, vsaj z molčanjem? Kdor odobrava ali podpira taktiko, ta pomaga širjenju ideje.

To so nekatera vprašanja, ki si jih stavi marsikdo ob prvih dveh številkah »Novega lista« in pričakuje jasnega odgovora.

Vsem ne bodo po godu moje besede. Vesel pa bom, če me bo kdo prepričal, da se v svojih idejah in v svojem gledanju na tržaške razmere motim.

Dr. L. Škerl

K zgornjim besedam našega sotrudnika pripominja uredništvo samo to, da je za novi slovenski tednik zvedelo od drugih. Kajti »Novi list«, ki je našel naslove živih in rajnih slovenskih rojakov, ne pozna naslova »Katoliškega glasa« niti njegovih urednikov. S tem je list dovolj izpričal, da se je sam postavil v nasprotje s »Katol. glasom« in idejami, ki jih naš list zagovarja. Iz tega tudi ni težko presoditi, kakšno idejno pot bo hodil »Novi list«. Sicer bo to prav kmalu pokazal tudi sam.

UREDNIŠTVO

„La Prora“ je spregovorila

Naš list je dne 22. aprila objavil članek »Igrajo se slepo miš«, ki je povedal marsikako trdo resnico. Pričakovali smo odmeva. In res je prišel, čeprav nekoliko pozno. To pot se je oglasila »La Prora«, glasilo tržaške demokrščanske stranke. Dne 22. maja je prinesla članek z naslovom: »I vittimisti di turno; Cattolici ma a due facce«. Že naslov pove, kakšna je vsebina članka. Zasmeh, zato ker nimajo argumentov, da bi pobijali naša izvajanja. S tem odgovorom so zopet izpričali, da smo imeli prav, ko smo napisali, da se odgovorni demokrščanski krogi pri nas igrajo slepo miš, ker prav nič ne razumejo položaja, v katerem smo. Zdi se pa tudi, da ne razumejo jezika, v katerem piše »K.G.«, ali pa nalašč razumejo vse narobe. Sodite sami; iz njih članka namreč izvemo:

1. da smo v omenjenem našem članku govorili o preganjanju Slovencev od strani rimske vlade. To ni res. Govorili smo o »demokrščanskih voditeljih in prefektih« v naših obmejnih krajih, ki se igrajo slepo miš v teh resnih časih. Se morda sami sebe smatrajo za vlado? Tega nismo vedeli. V tem primeru naj nam oprostijo.

2. Treba nas je šele poučiti, da je Tito komunist. Je »La Prora« spala ves ta čas, odkar izhaja »Katoliški glas«?

3. »La Prora« nas poziva, naj posredujemo pri Titu, da bi bil bolj človeški do Italijanov v Istri. Je mogoč večji cinizem do nas slovenskih katoličanov? Sedaj razumemo, zakaj so nekateri demokrščanski časopisi v notranjosti Italije prinesli kliše s slovenskimi nekomunističnimi časopisi v Italiji, na prvem mestu naš list, spodaj pa zapisali: Titovi časopisi. Pravilno smo slutili, da se je to skuhalo v demokrščanskih krogih pri nas. Miselnost sotrudnikov pri »La Prora« nam to potrjuje. Slovenski katoličani, ki so imeli toliko tisoč žrtev v boju zoper komunizem, ki imajo sedaj deset tisoč svojih najboljših ljudi v izgnanstvu skupaj s škofom Rožmanom, ti so pravzaprav le kamuflirani Titovi pristaši, »titini«, zato naj posredujejo pri svojem gospodarju za uboge istrske Italijane. Tako sodi »La Prora«. Vrhu tega zasmeha zapiše ta list še tole: »Siamo amici degli sloveni per convinzione...« Hvala za vaše priliznjene besede. Če ste naši prijatelji, nas vsaj ne zasmehujte in ne grdite našega imena pri svojih sorojakih z zlobnim natolcevanjem. Tako pokažite svojo ljubezen, če je je kaj.

4. Dalje izvemo, da je neki goriški duhovnik, ki mašuje v slovenščini.

5. Da smo mi katoličani, a katoličani z dvojnim obrazom.

6. Končno še krasen nasvet: naj beremo in premišljujemo sklepe III. kongresa Zveze komunistov v Sloveniji, kakor poroča o njih »Giornale di Trieste«. (Člankar ni bral našega uvodnika »Klerikalizem in še kaj«).

Ko človek bere take in podobne stvari v ital. demokratičnem tisku, mora zopet z grenkobo v srcu dognati: Neozdravljivo so bolni, kot smo že tudi mi ugotovili.

Adenauer nagrajen

Nemški kancler Konrad Adenauer je prejel pred kratkim nagrado »Karla Velikega«, ki jo podeli mesto Aachen vsako leto osebi, ki se je za združitev Evrope najbolj trudila.

Adenauer je ob tej priliki poudaril v svojem govoru, da Zapadna Nemčija ne misli opustiti truda, da bi prišlo do združitve Evrope. Omenil je tudi, da je postala pot do združene Evrope bolj težavna, kot so vse poti do velikih ciljev težavne, vendar je nevarnost, da se nepotrpežljivost in razočaranje narodov povečata ter da misel evropske skupnosti izgubi pri tem svojo privlačnost.

Evropska skupnost, je dejal končno Adenauer, zasleduje skupni cilj in naša naloga je, da ga izoblikujemo. Zgodovinska naključja, kot je sedanje, so redka in zato jih je treba izkoristiti.

Odgovor „ventilatorju“ pri „Prim. dnevniku“

Urednike pri »Primorskem dnevniku« je silno zbodla vest, da so slovenski narodnjaki v Trstu in v Gorici priredili sv. mašo zadušnico za izročenimi in umorjenimi vojaki Slovenskega domobranstva. Vest je bila tako važna, da jo je tržaška podružnica Udbe javila tudi v Ljubljano in da jo je tam razglasil radio.

Lahko bi se čudili »Primorskemu dnevniku«, katerega večji del je te dni posvečen slavospevom nekdanjih grških monarhofašistov, drugi del pa oglasom tvrdk, ki pošiljajo darilne pakete v presrečno deželo FLRJ, da posveča svoj čas in prostor takim neznatnostim.

Vemo, da nima pomena razpravljati s komunisti. Tam, kjer vladajo, imajo itak vedno prav, če pa se najde kdo, ki je bolj trde glave, ga že omehčajo, da revež spozna in prizna krivdo. Ker pa tukaj le ne živimo v velikem ujetniškem taborišču, bomo odgovorili.

Da je komunizem veliko zlo, je danes marsikomu jasno. Ker že ne smemo ničesar presojati s slovenskega stališča, pa poslušajmo besede predsednika USA (temu bodo tudi uredniki »Pr. dnevnika« verjeli, saj zalaga njegovega gospodarja in s tem tudi njih s fižolom in drugimi dobrinami), ki je v svojem zadnjem govoru rekel, da se mora dandanes vsakdo truditi, da sam spozna vso podlost komunizma, in da o tem tudi druge pouči.

Prav tako je znano (mnogi pristaši to sami priznavajo), da se komunizem med zadnjo vojno nikjer ni boril za izgon tujca, temveč le za oblast, in to krvavo, nasilno in kruto oblast. Kjerkoli je nastopil s svojimi metodami uničevanja, povsod je usmeril svoj boj proti domačim protikomunističnim silam. Tolpe so se namreč dobro zavedale, da bo tujec odšel, ko bo pač odšel, da pa je treba uničiti domače protikomunistične sile. To velja v polni meri tudi za Slovenijo.

Ko so torej nekdaj slovenski domobranci dvignili orožje, da se branijo komunizma, so storili prav.

Danes se nekomunistične sile Vietnama z ramo ob rami s svojim gospodarjem borijo proti komunističnemu osvoboditelju. Piškavi »Primorski dnevnik« prinaša vesti o junaku in branilcu svobode De Castriesu, »osvoboditelje« pa imenuje tolpe. Propaganda je privlekla celo na dan milijon katoličanov, ki žive ob ustju Rdeče reke in ki so seveda odločni nasprotniki komunizma. Ko je bilo njihovo področje pred kratkim napadeno, so se branili celo okoli svojih cerkva in v nekem semenišču je divjal boj od nadstropja do nadstropja. Ali je torej nekim Indokitajcem dovoljeno upirati se komunizmu, čeprav s tem utrjujejo položaj svojega belega gospodarja, srednjeevropskemu, kulturnemu, marljivemu in krščanskemu narodu pa ni bilo tedaj dovoljeno braniti se pred rdečo kugo, ne da bi s tem utrjeval položaj tujca?

Smešen, nadvse smešen postane »Primorski dnevnik«, kadar piše o besedah: narod, svoboda, sreča. Rdeči komunistični hlapci naj ne bi rabili teh besed, naj bi raje razpravljali o suženjstvu, stradanju, ječah in taboriščih. To bi se jim bolj podalo, kajti v tem so neprekosljivi mojstri.

Oliver

GOSPODARSTVO

Slovenska čebela v Avstraliji

Mesečnik za slovenske begunce in izseljence v Avstraliji »Misli« prinaša članek o slovenski čebeli v Avstraliji. Članek je napisal strokovnjak dr. Jure Koce. Iz tega članka izvemo, da je pred zadnjo svetovno vojno Avstralija uvažala kranjske čebele zaradi oplemenitve tamkajšnjih čebel, odnosno njihove posvežitve.

»Kranjska čebela, po svetu med čebelarji znana kot »Apis Carniola«, je že pred več stoletji zaslovela po vsem svetu. Prve znanstvene temelje o čebelarstvu sploh je postavil Slovenec Janša, doma iz fare Zabrznice blizu Bleda, in to pred približno 200 leti. Vsak čebelarski strokovnjak, pa naj si bo na tem ali onem kraju sveta, pozna ime Janša in njegovo delo. Najnovejša in brez dvoma najboljša sodobna strokovna knjiga o čebelarstvu pa je knjiga, ki jo je pred vojno napisal Pater Jug na Brezjah.

Tudi v Avstraliji poznajo in cenijo slovensko čebelarstvo, vendar je uvoz čebel iz Slovenije po tej vojni popolnoma prenehal, in to zato, ker so sedanje razmere doma vse prej kot ugodne za razvoj čebelarstva. Današnji tako imenovani »narodni« režim se lahko ponaša, da je uničil izvoz naših čebel.

Če rečem, da Avstralija po zadnji vojni ne more dobiti več kranjskih čebel, ne govorim tjavdan, ampak takorekoč iz izkustva. Tri leta sem bil v službi na kmetijskem ministrstvu zahodne Avstralije v Perth-u, kjer sem se na lastne oči prepričal, da so vse tozadevne poizvedbe omenjenega ministrstva naslovljene v Slovenijo, ostale sploh brez odgovora. Ker ni tukajšnje kmetijsko ministrstvo moglo dobiti čebel iz Slovenije, se je obrnilo s poizvedbami v Avstrijo in sicer na Koroško, kjer je pod Karavankami čebela najsorodnejša kranjski čebeli. Prevajal sem pisma koroških čebelarjev v angleški jezik, zato lahko jamčim, da je to, kar tu pišem, dejstvo.

V najnovejšem času pa so severni Italijani začeli po svetu prodajati svoje čebele; seveda pod imenom »Kranjske čebele«, kar dovolj jasno govori o svetovnem slovesu slovenskih čebel — toda edini, ki nimajo pojma o tem, so vladajoči »narodni« krogi doma.

Naj samo na kratko omenim vsaj nekaj velikih slovenskih pionirjev čebelarstva v preteklih desetletjih; Žnidaršič, doma iz Ilirske Bistrice, župnik Kraker iz Kočevske Reke in Humek iz Ljubljane itd. Župnik Kraker, odličen teoretik in praktik, je rad primerjal čebelnjak s cerkvijo in ni v svojem čebelnjaku dovolil, da se spregovori ena sama beseda ali pa povzroči kakršenkoli šum.

Čebela vrši silno važno vlogo, da, misijo v narodnem gospodarstvu, in sicer na agrarnem polju. Tega se gospodarski strokovnjaki povsod zavedajo. Dobro se spominjam izjave enega gospodarskih strokovnjakov, ki mi je rekel, da si tam, kjer ni čebel, ne moremo niti zamisliti dobrega sadjarstva. Čebele pri nabiranju meda vrše kot prenašalke oploditev (prašenje) sadja in mnogih drugih rastlin. Vsled tega so čebele zelo važen faktor, če se hoče preprečiti degeneriranje sadjarstva in drugih rastlin. Poleg tega, da nam daje čebela dragocen med in vosek, so v najnovejšem času, zlasti v Nemčiji in v drugih kulturnih državah, začeli izkoriščati čebelni strup v zdravstvene namene. Spominjam se izjave strokovnjaka, ki je rekel, da odpira čebelarska stroka neštete možnosti in eno bolj zanimivo od druge.

Ob priliki vam bom napisal, zakaj imajo v vsem svetu kranjsko čebelo za tako dragoceno in zakaj je bila v USA že pred 60 leti cena ene kranjske čebelne matice 11 do 12 dolarjev.

Dr. Jure Koce

Polže nabirajo

Na Koroškem so do sedaj nabrali 16.000 kg polžev, za katere so dobili nabiralci 32.000 šilingov. Kdor jih pridno nabira, jih nabere povprečno 50 kg na dan. Po deževnih dneh pa so prišli nabiralci na okrog 100 kg dnevno. Najspretnejši nabiralci so jih nabrali celo do 150 kg. To se že splača.

S tem delom se ne ukvarja z veliko vnemo samo mladina, ampak tudi odrasli. Predvsem upokojenci se precej ukvarjajo z nabiranjem polžev in si tako prislužijo dodaten denar.

Polže oddajajo pri krajevnih zastopnikih. Ti jih nato pošljejo na zbirališče v gostilno Rarmarkt v Celovec. Karlo Craos, specialist za polže, jih pošilja v francoske tovarne za konzerviranje. Kakor znano, so konzervirani polži zelo okusna in dobra jed, celo boljša kot goveje meso.

Vsi kupujte srečke za Katoliški dom v Gorici!

ALOJZIJ REMEC:

Andrej Košuta

POVEST

Stotnik baron Lindner je bil šel v jutranjem mraku iskat svojo četo. Prejšnji večer je bil pustil Andrejčka s konjem na tem mestu. Kaj bi mu konj v gozdu? O polnoči je prišel nazaj in zlezel v nekak žakelj, ki ga je Andrejček klel ob maršu, ker ga je moral nositi na svojih plečih. Niti ogenj topov, ki so v jutranjih urah obstreljevali gozdovje, kjer je bil regiment z njegovo kompanijo, ga ni pregnal iz tega žaklja.

Šele zjutraj, ko je streljanje nehalo, se je odpravil s cigareto v ustih, kakor da gre na vežbališče, iskat svoje ljudi.

Zdaj je bilo tiho, le na desni nekje je še v presledkih grmelo.

Andrejček je zehal, ker je vso noč bedel.

— Bogve, ali so moji prijatelji še živi; zagonetni Koritnik, razposajeni Urh, nesrečni Gruden, korenjaški Tone? — se je vpraševal v mislih. Skoraj sram ga je bilo, da čepi za njimi na varnem in pase dolgčas.

Naslonil se je na plot ob kolovozu in se domislil, da bi moral pisati materi, Francki, Marički. Niti vrstice jim še ni poslal, odkar je šel zdoma, in zdaj bi bil čas za to.

In je napisal prvo dopisnico materi: »Ljuba mati! Naznanjam Vam, da sem prišel zdrav in vesel v Galicijo. Tu je lepo. Gospodovega konja varujem. Hudega mi ni. Vsi moji prijatelji so živi in zdravi in vas vse pozdravljajo, Krapež, Urh, Gruden in kar nas je z Golega brda. Pozdravlja Vas Vaš sin Andrej.«

Začel je pisati drugo dopisnico, a preko prvih besed: »Draga Marička!« ni prišel.

»Kaj bi ji pisal, ko sva skoraj skregana?« se je vpraševal.

Zamislil se je in gledal po pustem kolovozu, ki je peljal proti gozdu. Nenadoma se je med drevjem nekaj zganilo; majhen trop ljudi je prihajal bliže. Na streljaj je Andrejček spoznal prvega moža: bil je Krapežev Tone. Za njim je stopalo šest ujetnikov, za njimi še dva vojaka.

»Kje si pa te dobil, Tone?« se je Andrejček že od daleč smejal Krapežu izza plota.

»Prve tri sem ujel jaz!« se je pohvalil Tone in se ustavil. »Ali imaš za cigareto tobaka?«

Andrejček mu je prižgal cigareto, mu jih stisnil še par v pest in ga silil, naj pripoveduje.

»Nocoj sem bil z dvema možema na patrulji. Noč, tema, gozd — vsak hip lahko zadeneš z nosom ob Rusa. Po polnoči so začele sekati granate gozd, da so hrasti in bukve padali na levo in desno. Sodni dan. Iščemo zavetja in tedaj zaslišimo v grmovju javkanje in mile molitve. Splazimo se tja in dobimo tam tri bratce, ki so se nam takoj podali, ko smo jim pokazali bajonete. Medaljo dobim, Andrejček, in povišanje. Zdaj jih peljemo na višjo komando.«

»Mnogo Rusov mora biti za temi hribi!« je modroval Andrejček.

»Kakor listja in trave. Huda bo. Ne bo dolgo, ko pride njihova infanterija, potem bo boj. Zato grem prav rad s temi-le bolj na varno,« je šepnil Andrejčku na uho in se odpravil dalje.

Niso še izginili za drugim gričem, ko so na levi začele pokati puške.

»To so naši — zdaj so zagledali Ruse!« si je dejal Andrejček.

A kmalu je spoznal, da se moti.

— Ciii-uuu — je zažvižgalo v zraku in škrcnilo v slamnato streho.

Za to kroglo je priletela druga, tretja in Andrejček je menil, da bi kazalo stopiti na drugo stran bajte, kjer je jokala starka in molila z otrokoma pred sveto podobo, pred katero je bila prižgana luč.

Ko je Andrejček nategnil povodce, da konja odpelje na drugo stran, je zopet zažvižgalo; konj se je vzpel na zadnje noge, da je Andrejčka — kakor je bil velik — potegnil kvišku, obstal za hip in se nato zgrudil na tla. Z njim je padel tudi Andrejček.

Prvi hip ni vedel, kaj je živali, a ko se je izvlekel izpod nje in odvil povodec izmed prstov, je videl, da ima roko krvavo. Konj je bil smrtno zadet v vrat. Z nogami je bil divje krog sebe, da se je moral Andrejček splaziti od njega, da bi ga ne zadel s kopiti; iz nozdrvi in iz gobca mu je silila krvava pena, hropel je, kakor da je padel sredi najhujšega dira, iz oči, ki so se svetile v onemogli belini, je zijala bolečina trpečega živega bitja, vijočega se v smrtnih mukah.

Andrejčka je ta zadnji boj zveste živali tako prevzel, da je pozabil na vse krog sebe. Ni slišal več krogel, ki so rile v ilovnate stene koče, ob kateri je ležal, ni več čul starkinega javkanja in molitve otrok, le tiste oči je gledal, ki so ga prosile usmiljenja.

Konj je drgetal v zadnjih sunkih, ko je Andrejček zaslišal, da ga nekdo kliče po imenu. Spoznal je glas svojega gospoda in pogledal skozi špranjo v plotu po kolovozu. Po jarku ob njem, skritem pred kroglami, se je plazila vrsta ljudi sem od gozda; prvi je bil njegov stotnik.

»Tukaj!« se je odzval Andrejček.

»Spravi moje stvari in potem za nami v šumo na desno. Fric mora v galopu čez njivo v dolino! Dobro jahaj — za glavo ti gre, Košuta!«

S TRŽAŠKEGA

Tržaška škofija v proslavo Brezmadežne

Na binkoštni praznik je bil slovesni zaključek enotedenskih škofijskih slovesnosti v čast brezmadežne Matere božje. Proti večeru se je razvila ogromna marijanska procesija, ki je šla iz stolnice sv. Justa skozi mesto na Veliki trg. Ves večer je počasi rosil dež, tako da je bil Veliki trg kakor en sam ogromen dežnik. Kljub temu je bila udeležba izredno velika. Lep in za naše čase razveseljiv je bil zlasti uradni pozdrav, ki ga je v čast Brezmadežne napravilo deset zastopnikov raznih stanov. Poleg dveh otrok so nastopili zastopniki profesorjev, uradnikov, delavcev in dijakov.

Ko je bilo vse lepo končano, smo ostali začudeni samo Slovenci. Le kako je to, da ne bi mogel že enkrat dobiti besede med drugimi stanovskimi predstavniki tudi slovenski človek? Iskreno želimo, naj se pri skupnih proslavah upošteva, da živita na tej zemlji dva naroda. Če to upoštevajo komunisti na vseh svojih skupnih proslavah, zakaj ne bi mogli tako ravnati predvsem katoličani? Naj bo jutri Trst Petrov ali Pavlov, Slovenec ima v njem naravno pravico do spoštovanja svojega jezika!

F. STUHEC

Tržaške proslave

Neusmiljeni dež je odvzel tržaškim evharistično marijanskim proslavam mnogo tistega zunanjega bleska, ki ga verniki tako željno pričakujejo v svoji ljubezni do Marije. A včasih so tudi take stvari potrebne, da nas Bog opozori, da ni vse od nas odvisno. Včasih nas hoče opozoriti, da je naša prva dolžnost notranje prenovljenje in da le tako prenovljenje daje Njemu in Mariji pravo čast. Čim večja sta pa žrtev in bolečina, tem bolj sta Bogu po volji.

V četrtek zvečer je bil na trgu pred stolnico slovesen krst treh otrok, ki ga je opravil g. škof. Prisotni verniki, ki jih ni bilo prav veliko radi nevarnosti za dež, so s prižganimi svečkami obnovili krstne obljube. V petek zvečer je bila ura molitve v stolnici. Govore in molitve je zopet opravil škof sam. V soboto ob 21. bi morala biti pred cerkvijo Novega Svetega Antona slovesna škofova maša. Število ljudi, ki so se zbirali okoli cerkve, je pričalo, kakšna velika udeležba bi bila, če bi bila sveta maša na prostem. A cerkev je bila premajhna, da bi sprejela vse.

Tržaški velesejem

V sredo 16. junija popoldne bodo otvorili letošnji tržaški velesejem. Prostor, ki ga bo zavzemal, bo velik 22.000 kvadratnih metrov. Velesejma se bo udeležilo 1044 tvrdk iz 22 različnih dežel.

V velikem obsegu bosta razstavili Jugoslavija in Avstrija. Posebnost letošnjega velesejma bo v tem, da bodo nalašč za to priliko pripravili televizijske oddaje s pomočjo posebnega oddajnika na Trsteniku, ki bo v zvezi z oddajnikom na Monte Venda.

Ob tej priliki se bodo s proslavo spomnili stoletnice južne železnice: Trst-Dunaj.

Vožnje po morju

Da bi čimbolj pospešili krajevni turizem, so pomorske oblasti otvorile pred kratkim pomorsko vožnjo Trst, Benetke, Rimini, Ancona. Parnik, ki vozi na tej progi, odhaja iz Trsta vsak ponedeljek in se vrača v soboto. V nedeljo pa vozi iz Trsta v Benetke in nazaj.

Iz Trsta se je možno peljati do Gradeža kakor tudi do Milj. Progo do Milj bodo obdržali do septembra meseca, ker je filovija prevzela njeno mesto. V cono B se ni mogoče peljati s parnikom.

Kolonija „Slokada“

Letos organizira »Slokad« kolonijo za slovenske otroke v Enna di Torrebelvicino. To je prijazna gorska vasica, okrog osem sto metrov nad morsko gladino, oddaljena 35 km od Vicenze, in sicer v okraju Schio, sedežu tekstilne industrije »Lane-Rossi«. Ta kraj nam je osebno poiskal bivši g. področni predsednik, sedaj prefekt v Vicenzi, Eksc. Palutan. Otroci bodo tam letovali tri mesece, od 18. junija do 18. septembra, in sicer v treh izmenah po okrog 70 otrok. Prva in tretja izmena bo za dečke, druga za deklice. Ostala obvestila pošlje Slokad poedinim staršem otrok na dom.

Razstava risb na slovenskem učiteljišču

Na slovenskem učiteljišču v Trstu (nova šola pri Sv. Ivanu) je odprta razstava risb, akvarelov, temper in linorezov pod vodstvom znanega slikarja prof. Avgusta Černigoja.

Vsakdo si jo lahko ogleda vsak dan od 9. do 13. in od 16. do 18. ure; v nedeljo pa od 9. do 12. ure.

Z GORIŠKEGA

ZADNJI DNEVI LOTERIJE

V nedeljo 20. junija se bo vršilo žrebanje loterije za KD v Gorici. Torej še samo en teden nas loči od tega dneva. V Gorici in tudi po goriških vaseh kakor tudi na Tržaškem so že mnogi kupili srečke. Vendar je marsikdo, ki bi lahko po svoji moči prispeval k uspehu loterije, saj ravno od tega uspeha zavisi, ali bomo mogli začeti z zidanjem dvorane ali ne. Rojaki in prijatelji! Naj ne bo nikogar, ki bi ne kupil sreč loterije za KD ter s tem omogočil, da začnemo z bližnjimi pripravami za gradnjo dvorane. Ko bomo imeli svoj dom, bo vsakdo lahko imel zavest, da ga je tudi sam pomagal graditi.

Vse poverjenike, ki imajo srečke v razprodaji, prosimo, da te zadnje dni še bolj pohite z akcijo ter prodane in neprodane bloke gotovo vrnejo do sobote 19. junija.

ODBOR ZA KD

Števerjan

V soboto dne 5. t. m. se je sestal v Števerjanu občinski svet, in sicer zato, da si izvoli novega župana, ker g. Ivan Ciglič se je moral temu mestu odpovedati iz zdravstvenih razlogov. Tako smo Števerjanci dobili spet novega župana v osebi g. Hermenegilda Podversiča. Svetovalci so mu zaupali to mesto soglasno.

Našemu novemu županu čestitamo in želimo obilo uspeha na zahtevnem mestu.

*

Zaskrbljeni smo bili, ko smo zvedeli, da so kar nenadoma morali č. g. župnika odpeljati v bolnišnico v Gorico. Toda njegovo zdravje se je kmalu izboljšalo, tako da se je že v ponedeljek vrnil v našo sredo.

S sinovsko vdanostjo mu voščimo, da bi mu Bog vrnil ljubega zdravja.

Praznik češenj v Števerjanu

Črni oblaki so se podili iz jugoslovanskih Brd proti Števerjanu, vendar vse to ni motilo Goričanov in drugih ljudi iz goriške okolice, ki so preteklo nedeljo popoldne v lepem številu hiteli proti Števerjanu. Tam med borovci, kjer je tako lep razgled na Gorico in nje okolico, je bil pripravljen prostor za pomladansko veselico. Komaj pa se je zavesa dvignila, je kot na povelje začelo rositi. Ljudi pa to niti najmanj ni motilo. Odprli so dežnike, ostali so si poiskali zavetja pod borovci in na odru se je spored nemotoma nadaljeval. Priznati moramo, da smo petje res vsi slišali, pevcev pa nismo vsi videli. Prvi je nastopil števerjanski zbor in nam lepo in ubrano zapel dve Vodopivčevi: Smo vesela družba in Že cvete roža gartroža. Moški zbor iz Rupe nam je mogočno zapel Aljaževo Soči in Adamičevo Deklici. Sledil je šaljiv prizor »Katrica«, ki ga je izvajal dekliški krožek iz Sovodenj. Zabave in smeha je bilo pri tem prizoru kar dovolj, bodisi da se ti je posrečilo, da si skozi strehe dežnikov ujel na odru kak prizor, ali pa če si opazoval zanimive prizore med gledalci. Ljudje so vztrajali na svojih prostorih in »srečni« gledalci prvih vrst so nam pozneje povedali, da je bil šaljivi prizor sovodenjskih deklet kar dobro podan. Za tem nam je mešani zbor iz Pevme zapel Vodopivčevo Poljske rože in Aljaževo Na bregu. Prvi del, recimo deževnega sporeda, je zaključil števerjanski zbor z narodnima Svatba na poljani in Majolka.

S končanim prvim delom je tudi prenehalo deževati in občinstvo je kar oživelo v pričakovanju Čehovega Snubača. Igralska družina SKPD iz Gorice nam je s to burko zopet pokazala svoje odlične odrske zmožnosti. Občinstvo se je nasmejalo do solz. Nadvse posrečen, naravnost imeniten je bil snubač Ivan Vasiljevič, ki je z besedami, gestami in izrazom obraza tako dovršeno ponazoril boječega snubača, ki pa se je spričo malenkostnih nasprotovanj svoje oboževane Natalije tako razvnel, da je pozabil, po kaj je prišel. Natalija je bila tudi zelo doživeta in je dobro odigrala vlogo trmastega dekleta, ki čaka ženina. Nje oče Stepan Stepanovič pa bi tudi ne mogel svoje vloge bolje podati. Njegovim posrečenim izbruhom jeze, rohnenja in pretenja se občinstvo ni moglo dovolj nasmejati. Reči o tej burki, da je bila dobro podana, je premalo. Občinstvo samo je pokazalo, kaj je bila vredna. Hvaležni smo g. režiserju, ki s tako požrtvovalnostjo vodi vse te naše odrske nastope in s tako posrečeno izbiro razveseljuje naše ljudi.

SKPD iz Števerjana pa si je s tem svojim prvim javnim nastopom utrlo pot med ljudi in si pridobilo simpatijo in naklonjenost vseh dobromislečih Slovencev. Želimo le, da bi nas kaj kmalu spet razveselilo s podobnimi prireditvami na svojem v lepem vremenu tako prijaznem griču.

Doberdob

Letos je Kras v bujnem zelenju zaradi obilnega dežja in če dež ne bi le preveč oviral drugih del, bi bili skoraj kar zadovoljni. Naš Kras je namreč silno žejen; ljudje pravijo, da bi bilo najbolje, če bi podnevi sijalo sonce, ponoči pa močil dež.

Kljub slabemu vremenu se v naši vasi na več krajih zida; zasebniki zidajo, stranke in država. Kasarna za karabinerje je že pokrita, dela še hitro napredujejo, vendar se zdi, da se karabinerji ne bodo še to leto vselili v novo zgradbo, kar nam bo zopet za eno leto odložilo ustvaritev tako potrebnega otroškega vrtca. Pa bo že tudi do tega počasi prišlo.

Pretekli teden je šlo nekaj fantov k vojakom; vsi fantje so seveda ob tej priliki po stari navadi veselo praznovali. Vsem novim vojakom želimo vse dobro v njihovem novem stanu z željo, da se zdravi in nepokvarjeni zopet povrnejo domov.

Na zadnjo nedeljo v maju so nas obiskale dekleta iz Rupe z igro »Varvara«. Žal je bila udeležba majhna, a le zaradi pomanjkljive organizacije. Naj zato dekleta ne izgubijo poguma, saj se iz vsega učimo in v tem je napredek. Bi pač morala biti med posameznimi skupinami večja povezanost, kajti le v skupnosti je moč in uspeh.

Naš cerkveni pevski bor se pridno pripravlja za praznik presv. Rešnjega Telesa 17. junija. Pripravlja se za cerkvene slovesnosti, pa tudi za igro »Rokovnjači«, ki jo bodo predvajali v občinski dvorani ob 4.30 popoldan. Igro bodo ponovili tudi naslednjo nedeljo 20. junija ob isti uri. Dvorana bo hladna, petje prijetno, igra mogočna. Pričakujemo obilno udeležbo od blizu in daleč.

Za sv. Antona — 13. junija ste vljudno vabljeni v JAMLJE.

Kat. prosv. društvo priredi igro:

„DVA PRSTANA“

ter šaljiv prizor.

Začetek ob 16. uri.

Na svidenje!

Slovesnosti v Sredipolju

V soboto, 5. junija so v Sredipolju slovesno položili v grobnico ostanke 12 mornarjev, ki so jih dvignili iz podmornice »Jalea« potopljene že v prvi svetovni vojni v tržaškem zalivu. Ostanke mornarjev so najprej prenesli v baziliko sv. Ambroža v Tržič. Tu se je izvršila slovesna maša zadušnica, nakar je vojni kurat blagoslovil 12 malih krst z ostanki mornarjev. V slovesnem sprevodu, ki ga je tvorilo najmanj 100 avtomobilov, so prenesli nato ostanke v Sredipolje, kjer so jih z veliko svečanostjo položili poleg stotisočev padlih. Navzoče so bile najvišje državne in vojaške oblasti in ogromno ljudstva, ki je tako počastilo spomin padlih.

Hudo neurje v Slov. Benečiji

Po vsej Benečiji so pretekli torek divjali hudi nalivi, ki so povzročili veliko škode vsled povodnji in plazov, ki so zgrmeli v dolino in pokrili mnogo rodovitnega polja in njiv. Letina je vsled neprestanega deževja zelo slabo kazala, sedaj pa je ta nesreča žalostni položaj naših beneških Slovencev še poslabšala. Vlada pa je še nadalje tako brezbrižna za vse vpijoče potrebe beneških Slovencev.

Izplačevanje vojne škode

Ravnateljstvo za izplačevanje vojne škode je sporočilo, da se bo na Goriškem začelo izplačevanje vojne škode do zneska 100.000 lir vsem tistim, ki so vložili prošnjo pred 31. decembrom lanskega leta. Vsi, ki bodo dobili objavo, ki bi ne odgovarjala njihovim zahtevam, lahko vložijo pritožbo v roku 60 dni! Če pritožbe ne vložijo, bodo dobili dvakratno vsoto, kot je bila določena pri cenitvi. Izplačevanje se bo začelo pri najnižjih vsotah. Računajo, da je na Goriškem okrog 3400 oseb prijavilo vojno škodo za skupni znesek 175 milijonov lir. Letošnje prošnje ne pridejo še v poštev.

Škofijska podporna ustanova

V Gorici se sestavlja načrt za dokončno ureditev Škofijske podporne ustanove po navodilih Papeške podporne ustanove v Rimu in z ozirom na naše krajevne potrebe. Medtem je g. nadškof prevzel sam predsedstvo te škofijske ustanove ter imenoval za svojega zastopnika msgr. Silvana Faina. Uradi Škofijske podporne ustanove so v ul. Crispi 20, Gorica, ter so odprti vsak delavnik od 9. do 12,30.

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Albina Hrašček - Kairo 5 E. L.; A. K. za srečno uspelo operacijo 1000 lir.

Iskren Bog plačaj!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Ker bo prihodnji četrtek praznik sv. Rešnjega Telesa, izide list v sredo 16. junija. Gg. dopisniki naj to upoštevajo.

Ahčin, Sociologija

Dobili smo nekaj izvodov dr. Ahčinove knjige Sociologija. Stane tisoč lir, po pošti dostavite še poštnino. O tej knjigi smo že poročali. Prav gotovo jo bodo naročili vsi, ki so jim pri srcu sodobni sociološki problemi. — Knjigo naročite na upravi.

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Zobozdravnik

Dr. STANISLAV PAVLICA

v via Rittmeyer štev. 13

sprejema od 9 - 13 in 17 - 19

Telef. št. 31813 TRST Telef. št. 31813

CERKVENI PEVSKI ZBOR IZ DOBERDOBA

BO NA PRAZNIK SV. REŠNJEGA TELESA IN NASLEDNJO NEDELJO 20. JUNIJA PREDVAJAL

V DOBERDOBU

GOVEKARJEVO IGRO **„ROKOVNJAČI“**

V OBČINSKI DVORANI OB 4.30 POPOLDAN

PRIDITE! PRIPELJITE SE! VABLJENI!

V dolgih skokih od nižine do nižine se je spustila četa ljudi proti gozdu. Za njo druga, tretja, četrta. Prej mrtvi jarki in dolinice so oživele, tu in tam se je kaka četa ustavila, puške so pokale, strojnice ropotale, kratek boj, nekje so zahruli iz gošče kozaki kakor iz tal vzrastli, na hribu se je pojavila baterija, dim se je dvignil v zrak, na daljno cesto so padale granate in šrapneli.

»Rusi!... Nazaj, nazaj!«

Tako se je začel veliki beg.

Z nevzdržno silo so se ljudje skušali odtrgati od sovražnika. Po močvirjih in blatnih cestah, po gozdovih in nepreglednih travninah, po hribovju in dolinah, skozi zapuščene gališke vasi, mimo samotnih dvorov se je umikal val izmučene, razkropljene, v prvem navalu tepene vojske.

*

Na tem begu, ki je trajal Bog vedi kako dolgo, so se ljudje začudili, ko so počivali na kratkem odmoru v majhni vasi ob vznožju gora in zagledali trenske vozove, ki so prihajali naloženi s sveže pečenim kruhom.

»Štirinajst dni nisem jedel. In zdaj — kruh!« se je vzdramil Andrejček.

»Kaj štirinajst dni — cel mesec živim samo od tega, kar nakradem na njivah in surovo pojem!« mu je odgovoril Urh.

Kompanija je bila razbita, vse polno tujih ljudi je bilo v njej, a četvorica z Golega brda z Andrejčkom je bila ostala.

Tudi stotnik baron Lindner je ostal. Na dolgih marših, ko so ljudje omahovali od utrujenosti, v temnih nočeh, ko se je kompanija opotekala na begu po razritih poteh, v boju, ko so sestradani možje mehanično sledili poveljem — povsod je zvenel njegov glas, žvižgajoč kot bič: »Kanalje, zdaj vidite, kaj je Galicija!«

Kakor ris je oprezoval za ljudmi, v boju s pištolo v roki, na maršu z bičem.

Tepel jih je.

Aleš Koritnik, ki je nosil preko obraza sled njegovega biča, je bil od dne do dne temnejši in je imel skrivne načrte. Včasih, ko je s puško v roki ležal in streljal brez cilja, je iskal z dolgimi, zagonetnimi pogledi svojega poveljnika. Vselej zaman — zdaj je bil predaleč, zdaj je bil preblizu.

Andrejček je vedel za Aleševe misli in mu zavoljo stotnikove gospe premnogokrat rekel: »Aleš, vrzi tisto kroglo stran. Potrpi, kmalu bo boljše!«

Gruden — sivček so ga zvali — se je v teh hudih dneh postaral, obraz so mu porastle sive kocine, hrbet se mu je sklonil, kašljal je in trpel kakor nema žival.

»Javi se, da si bolan!« so mu svetovali tovariši.

»Božja volja je, da trpimo, fantje!«

To je bila njegova tolažba.

Zdaj so stali ob potu in gledali vsi lačni na vozove s kruhom.

»Ko bi vzeli vsak svojo štruco?« je vsem iz srca izpregovoril Urh.

Toda voz za vozom je prihajal in odhajal, na vsakem je sedel sit, zadovoljen Madžar in gledal z zaničevanjem gladne ljudi.

(Se nadaljuje)

DARILNE POŠILJKE

naročajte samo pri stari, svetovnoznani, v tej stroki specializirani tvrdki vašega zaupanja

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 2-44-67 - Poštni predal 522

kjer boste najsolidneje postreženi.

Poleg živil pošiljamo tekstilno blago, namizni pribor, porcelan, radijske aparate, bicikle, motocikle, motoscootere, harmonike in druga glasbila, pisalne in računske stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike (frižidere), gospodarske stroje in sploh vse za gospodarstvo in gospodinjstvo.

OBVESTILO

TVRDKA G. KERŽE

TRST, Piazza San Giovanni št. 1 - Telefon 35-019

ki obstoja in deluje nepretrgoma že 88 let v solidnem in neumornem delu, je na željo svojih cenjenih odjemalcev

USTANOVILA

oddelek za izvoz darilnih paketov z raznovrstnim blagom

za Jugoslavijo in ostale države, ki že deluje v polnem obsegu.

Vsi, ki niste bili do danes obveščeni o našem novem poslovanju in želite svojim sorodnikom in prijateljem pokloniti kakršnokoli darilo, kakor: živila, tekstilno blago, radiosprejemnike, glasbila, pisalne, šivalne ali pralne stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike - Frigideires, štedilnike na drva, plin ali elektriko, nerjaveč namizni pribor, porcelan, bicikle, motoscooters itd, itd., Vas vljudno vabimo, da se zglasite osebno ali pismeno pri nas na zgornjen naslovu.

Postreženi boste točno, po konkurenčnih cenah in s kvalitetnim blagom!